

БҮГІНГІНІҢ БАС ТАҚЫРЫНЫ

АШЫҚТЫҚ ӘСКЕР БЕДЕЛІН КӨТЕРЕДІ

Әскерге бару – азаматтық парыз. Барлық елде, барлық уақытта елін, жерін, Отанын қорғау – міндеп, қалыптасқан дәстүр. Бір ғана айырмашылық оның заңдылығы мен географиялық аймағында. Қазақстан әркез тұрақтылықты, бейбітшілікті қалайтын зايырлы, демократиялық мемлекет. Әзінін тәуелсіздік алған жылдарынан бері бұл ұстанымы мен принциптері бекі түсті. Бүгін де Қазақстан қарулы күштерінің барлық әлеуметтік, базалық, әскери мүмкіндіктерін арттырып, мемлекеттің тікелей қамқорлығы мен қадағалаудағы біртұтас жүйеге айналдырды.

(Соңы 3-бетте)

ТҰҒЫР

КОНСТИТУЦИЯНЫҢ АВТОРЫ – ХАЛЫҚ

Қазақстан Республикасының тамыр тартар өзегі, бағдар етер айнасы – Конституция. Осыдан жиырман жеті жыл бұрын қабылданған Ата Занң еліміздегі барлық заңнаманың күретамыры. Мемлекеттегі кез келген құрылым бас құжатқа қарап жұмысын жүйелейді. Себебі, Конституцияда тәуелсіз елдің тұғырын биіктетудің, тұрғындардың құқығы мен бостандығын мінсіз қорғаудың негізі жасалған. Соңықтан Ата Заңының тарихы, мақсаты, нәтижесі туралы үнемі айтып, халықтың санасында бас құжатқа деген құрметті қалыптастыру аса өзекті.

Соның ішінде мемлекеттегі әрір азамат Конституцияның тақыр жерден пайда болмаганын, неғізгі заңды қабылдау барша жүрт атсалықтан білуі тиіс. Бұған дейін азаматтар заңдық құжаттарды дайындауда белсенділік танытпаған. Ал негізгі заңды жасасуға үш миллионнан астам қазақстандық азамат қатысқан болатын. Соның ішінде, 1100 ұсыныс-тілек Конституцияның мәтініне кірген. Осының өзі азаматтық қогамның өсекенін, құқықтық мәдениеттің ілгерілгенін айқындағын көрсеткіш. Мұнның өзі біздің Ата Заңымыздың 18 нұсқасы әзірленген тарихтан берілді.

Казақстандық Конституциясы европалық парламентаризм мен шығыстың дара биіл үлгісінің озық дәстүрлерінен тұрады. Бас құжаттың әр бабы – үлкен ізденістің жемісі. Әрір азамат мемлекеттегі заң тәс сезініп, емін-еркін қауіпсіз өмір сүретін, таулығы жарасқан казак елінің карымды істері бүгінде әлем жүртшылығын үшін үлгі-онегеге айналды. Мұнның өзі біздің Ата Заңымыздың 18 нұсқасы әзірленген тарихтан берілді.

Заңнаманы дайындағанда қашшама өркениет-

Куаныш МЫХАНОВ,
Кармакшы аудандық сотының төрағасы

ті елдің Конституциясы терең сүзгіден өтті. Өз елінде уақыт сыйнаға төтеп берген, мемлекеттің дамуына серпін болар озық құжаттардың көшілігі таразы басына салынды. Жалпы, барлығы 20 елдің Конституциясында ережелер зерттеліп, жаңа Ата Заңымыздың 18 нұсқасы әзірленген тарихтан берілді.

(Соңы 2-бетте)

СҮЙІНШІ!

БАЙҚАУ! БАЙҚАУ!

«ЗАҢ» Медиа-корпорациясы» ЖШС, республикалық «Заң газеті» басылымының мұрындық болуымен өтетін Кемел Тоқаев атындағы детектив шығармалар байқауы биыл да жалғасын табады. Бесінші рет үйімдастырылып отырган додага Қызылорда облысының әкімдігі қолдау көрсетпек. Бұйыртса биылғы жүлдегерлерді қазан айының соңына қарай қасиетті Сыр елінде марапаттаймыз.

БАЙҚАУДЫ ӨТКІЗУДІҢ МАҚСАТЫ:

- детектив жанрының атасы Кемел Тоқаевтан кейін кенжелеп қалған жанрды жандандыру;
- детектив шығармалар жазуға деген көшіліктің ынгасын ояту;
- шытырман шығармаға қызығушылықты арттыру;
- осы жанрдың көмегімен құқық қорғау, сот, адвокаттық салада еңбек етіп жүрген мамандардың еңбегін дәріптеу.

БАЙҚАУҒА КІМДЕР ҚАТЫСА АЛАДЫ?

Соңғы үш жылда осы байқауға қатысып, бас жүлде мен бірінші орын алған адамдар байқауга қатыстырылмайды. Басқа үміткерлердің бәс қынауна толық мүмкіндігі бар.

Үміткер шығармасын zangazet@mail.ru ел. поштасына немесе Алматы қаласы, Досмұхамедов көшесі 68Б мекенжайына «Байқауға!» деген белгімен жолдай алады.

Байқауға жіберілген материал көлемі A4 форматында 14-ширифтten жазылғанда 10 беттен аспау керек. Шығармалар осы жылғы 30 қыркүйекке дейін қабылданады. Белгілінген мерзімнен кешігіп келген еңбектер байқауға қатыстырылмайды. Материалдар «Заң газетінде» және zanmedia.kz сайтында жарияланып тұрады. Сондай-ақ, детектив жанрының таланттарына сай келмейтін шығармалар қазылар назарына ұсылылмайды.

ЖУЛДЕ ҚОРЫ ҚАНДАЙ?

Байқаудың бас жүлдесі – біреу, 1-орын – біреу, 2-орын – екеу, 3-орын – үшеш және бес ынталандыру сыйнығы қарастырылып отыр.

Биылды жылдың бір ерекшелігі – оқырманның дауысына (дауыс онлайн жағдайда беріледі) ен көп ие болған үміткерге бірінші орынға тен дәрежеде жүлде тағайындалады. Сонымен бірге, жазуға қабілеті бар студент жастарды, жоғары сынып оқушыларын ынталандыру мақсатында да арнайы жүлде белгіленіп отыр.

Ал, құрметті оқырман!
БАЙҚАУҒА ҚАТЫСЫП, БАС ҚЫНАҢЫЗ!
ІСКЕ СӘТ!

ОРАЙЫ КЕЛГЕН ӘҢГІМЕ

Макипал МӘЛІКҚЫЗЫ, ділтанушы:

«ДІНИ САУАТТЫЛЫҚ ЖАСӨСПІРІМДЕРДІ АДАСУДАН САҚТАЙДЫ»

– Орта мектептерде дінтану сабагының енгізілгеніне де біраз болды. Бұл қандай қажеттілікten туындауда?

– Мектеп – білімнің бұлғы. Онда балаңын жан-жакты, терең білім алудына ғана емес, мәдениетті менгеруіне, өмірге деген таным-түсінігін көңілкүрттеге барлық жағдай жасалады. Соның ішінде діни негіздерден хабардар етудің маңызы зор. Діннің адамзат тарихында алатын орын ерекше. Ал ислам дінінен болек, алем халқы ұстанатын діндердің тарихын, тамырын білу аса қажет. Біздің елімізде жүзден астам этностар мен ондаган діни конфессиялар бар. Ислам және православие діндеріне сенетін халық саны республикада басым болғанымен, өзге діндердің де қоғамдағы ықпалы аз дей алмаймыз. Соңықтан, діннің негіздерін білім ордадарында оқыту – заманауи қажеттілік. Эрі сабакты төмөнгі сыйынтарда емес, 9-сыныпта оқытуда да мән бар.

(Соңы 5-бетте)

ТҮФІР

КОНСТИТУЦИЯНЫҢ АВТОРЫ – ХАЛЫҚ

(Соңы. Басы 1-бетте)

Бұл жұмыстардың басы-қасында танымал құқыктанушыға ғалымдар, академиктер Сұлтан Сартаев, Юрий Басин, Салық Зиманов, Файрат Сапарғалиев, Майдан Сүлейменовтер жүрді. Конституцияның дайындауга атсалысқан осы замгерлердің кай-кайсының да лебіз тыңдау үлкен тағылым. Өздеріне жүктелген жауапты жұмысты олар халық алдындағы парызы деп санаган. Замгерлердің Конституцияның дайындауда қалай ізденгенин, еңбектенгегін үрпактың есіндегі қалдыру міндет.

Ата Зан жалпыхалықтық референдумда қабылданды. Осы маңызды сәтке еліміз ерекше дайындалды. Дауыс берудің ашықтығы мен заңдылығын 19 елден келген мыңдаған екіл қадағалады. Бұл күн – халықта өз дауысының бағалы екенін үкітеді. Сонымен бірге, мемлекеттің кай кезде де халық пікірімен санасатынына көшпіліктің көзін жеткізі.

Бас құжаттың бірінші бабында «Мемлекеттің ең қымбат казынасы – адам және адамның өмірі, құқыктары мен бостандықтары» деп жазылған. Яғни, Конституциядағы барлық ігілік, негізгі басымдық пен артықшылық азаматтарға берілген. Ел Конституциясының қағидалары халықаралық стандарттарға толық сақ келеді. Бүгінгі күнге дейін Ата Зан мемлекеттің тәуелсіздігін нығайтудың және экономикалық реформаларды журғаудың басты құралына айналды. Ең бастысы, Конституцияның азаматтарымыздың құқыктары мен бостандықтарын қамтамасыз ете отырып, оларға мемлекеттің сенімді корған екенін төрек сезіндірді. Осы сенім – азаматтардың болашаққа деген үмітін үкілеп, мемлекеттің дами беретініне кепілдік беріп келеді.

Конституция күні – мемлекеттің мереке. Ал осы мерекенің мәнін арттыру үшін Конституция күнін атап өтудің лайықты тұжырымдамасын жасау керек. Ол үшін ұлт мерекенің тарихына, маңызына қоңыр болған жөн. Әсіресе, мектептің кабыргасынан бастап Конституцияның баптаратын оқыту сауатты үрпак өсірудің алғышарты екенін ұмыттайык.

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ

БАСТАМА

ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ АРТАДЫ

Қазақстан Конституциялық Кеңесінің делегациясы Ұлан-Батыр қыласында өткен (Монголия) Азиялық Конституциялық соттар және оған теңестірілген институттар қауымдастырының V конгресіне қатысты.

Сапар аясында Конституциялық Кеңестің Төрагасы Қ.Мәмі Монголияның Ұлы мемлекеттік хуралының Төрагасы Гомбожавын Занданшатармен кездесті. Қ.Мәмі Қазақстан Республикасында жүргізіліп жаткан демократиялық өзгерістер туралы хабардар етті. Монголия Парламентінің Спикері парламентара-

лық диалогтың жоғары деңгейін атап өтті.

Монголия астанасында Қ.Мәмі Монголия Конституциялық Сотының Төрагасы Чинбат Намжил мырзамен де кездесу өткізді.

Кездесу барысында Конституциялық Кеңес Төрагасы монголдық әріптесін Монголия

Конституциялық Сотының 30 жылдық мерейтойымен күтткізді.

«30 жыл бойы Монголияның Конституциялық Соты Конституцияның корғап, құқық үстемдігі қағидатын нығайтуда және мемлекеттегі демократияны дамытуда жетекші рөл атқарып келеді. Сізге және сіздің әріптестеріңіз-

конституционализм қағидаттарын бекіту саласындағы ынтымактастықтың одан әрі жалғасынына сенім білдірді.

Конгресс жұмысына Әзірбайжан, Бангладеш, Индонезия, Корея, Қыргызстан, Малайзия, Малдивтер, Мьянма, Монголия, Ресей, Тажікстан, Таиланд, Түркія, Өзбекстан және басқа елдердің конституциялық әділет органдарының делегациялары қатысты.

ҚР КК Баспасоз қызметі

МЕРЕЙ

МЕМЛЕКЕТТІҢ АЛТЫН ҚАЗЫҒЫ

Ата Зан – әрбір мемлекеттің тірек етер алтын қазығы. Мемлекеттің бағытының түзу, бағдарының дұрыстығына Конституция кепіл болып табылады. 1995 жылдың 30 тамызынан бері Қазақстандағы тиңшытық пен бейбітшіліктің, қауіпсіздік пен бостандықтың тұғырына айналған бас құжаттың өл өміріндегі маңызы зор, мәртебесі биік.

Конституция кабылданған күн ел тарихында алтын әріптермен жазылған. Себебі, осыдан 27 жыл бұрын халық бірауыздан таңдау жасап, ортақ референдумда Ата Заның кабылдануына үлес кости. Осы қадамдары арқылы әрбір азамат өз дауысының маңызды екеніне, мемлекеттегі ар адамның өзіндік орны бар екеніне анық көз жеткізді. Әсіресе, бас құжаттағы бірінші баптың: «Қазақстан Республикасы өзін демократиялық, зайырыл, құқықтың және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырады, оның ең қымбат казынасы – адам және адамның өмірі, құқыктары мен бостандықтары» деп басталып. Қазақстанды мекен еткен азаматтардың сенімі нығайтты, ертегін күнге батыл жоспарлар құрыва жол ашты.

Қазақстаниң Ата Заны алемдегі жас конституциялардың бірі саналады. Сонымен бірге әлемнің көптеген зерттеушілерінің пікірінше, Қазақстанның Конституациясы алемдегі жалғыздамағаттық құндылықтарды дәріптегендегін еткен 50 конституцияның бірі деп танылған. Бұның өзі Ата Занымыздың үлкен алеуетін білдірсе керек.

Бұл құжаттың сапалы, халықтың талап-тілегіне, бітім-болмысина сай дайындалуы үшін аз енбек жасалған жок. Бас құжаттың дайындалуына ерекше енбек сінірген галым, академик Сұлтан Сартаев өзінің бір естелігінде: «Алдымен 1995 жылы Конституцияның 18 жоба ултасың дайындалды. Бұл ете күрделі кезең еді. 1995 жылдың шілде айында дайын болған Конституцияның жобасы бүкілхалықтық талқыға ұсынылды. Оған республикалық 53 үйім мен когамдық бірлестіктер катысып, 678 ұсыныс пен ескертпелер көліп түсті. Жалпы алғанда, елімізде 34459 талқылау ұсындастырылып, 123717 адам сез алды. Конституциялық комиссия 3186 ұсыныс пен ескертпелі мүкітті екшеді. Жаңа Конституация тек идеалды құқықтық модель, шындыққа сай келмейтін декларациялық құжат емес, заңды түрде шешімін тапқан нактылық механизмдер мен институттар ретінде танылды» дегі Конституцияның үлкен сүзгін еткенін, ортақ іске барша жүрттүң қатысанын айғағтады.

Ал «Көптін аузы дуалы», «Көптін көзі көрекен», «Көппен кеңескен істе кемшілік болмайды» деген халық даналығының өзі

**Сәуле АÝШОВА,
ҚР Конституциялық Кеңесі
аппаратының бас консультанты**

бас құжаттың каншалықты жауапты, сапалы дайындалғанын хабар беретіндегі. Конституция бізге, адамдық қадір-қасиетімізге қол сұғылмауына, тіліміз бен дініміздің дамынау, ар-ождан бостандылың коргауға, адад енбегімізбен тапқан мұлкіміз бен меншігіміздің сактауға кепілдік береді. Сондықтан құқықтық мемлекет, заңның жоғары мәртебелілігі, Конституцияның мызығын беріктігі, ұлттық идеологияның негізі және түп казығы екенін мойындауымыз керек.

Полятың, белгілі ақын, философы Станислав Ежилец «Мемлекеттің Конституциясы азаматтардың құқығын бұзбайтындағы болуы керек» деген екен. Осы біктен қарағанда, біздің Ата Занымыздың өн бойы, негізгі үстанимы азаматтардың құқығы мен бостандылың коргауға, мұддесіне қайшы келмеуге бағытталғанын байқама мүмкін емес. Ата Заның әрбір бабы мемлекеттің мерейн үстем етіп, азаматтардың азат ой, бік мақсатпен өмір сүруіне жағдай туғызған.

Ал егемендік алғаннан кейін халықаралық тәжірибелеге сүйеніп еліміздегі Конституциялық Сот институты енгізілген белгілі. 1992 жылы жұмысын бастаған бұл соттың алғашы Төрагасы Мұрат Баймаханов болды. Құрамында оның мен бір төрага қызметтің білігін 1995 жылдың 30 тамызынан да жаңа Конституция кабылданғаннан кейін Конституциялық Кеңес ретінде жұмысын жалғастырыды. Конституциялық Кеңестің кызметті Президент пен Парламент сайлауының, референдумының дұрыс етіп-отпегеніне бакылау жасап, зандардың Конституцияга сәйкестілік тексеруге, Конституция нормаларына ресми түсіндірме беруге бағытталды. Дегенмен, уақыт талабынан сай өзгерістірдің орын алуы қалыпты жағдай. Соның дәлелі биыл Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Конституциялық Кеңестің орнына Конституциялық Сот күрү туралы ұсынысын көпшілікке жеткізді.

Казакстан халықина арнаган жолдауында бұл бастамасының мән-маңызын түсіндірген Мемлекет басшысы: «Көнтеген мемлекеттегі Конституциялық Сот институты бар. Оған кез келген адам өзінің сауалын жолдай алады. Тәуелсіздіктің алғашы жылдары мундай орган Қазақстанда болған. Ата Зан ережелерінің мұлтікісің сакталуы осы мемкеме тиімді қамтамасын етеді деп санаймын. Соны ескере отырып, еліміздегі Конституциялық Сот күрү ұсынамын» – деді. Мұндағы мақсат құқық коргау институттарын күштізу, Конституцияның пәрменін арттыру. Жалпы, белгілі бір заң еткісі немесе шешім оған сай келе ме деген сұраққа накты жауап беруге киындық тудыратын кездер болады. Қазақстанның түрлі құқық нормаларын Конституциялық Кеңес түсіндіреді. Бірақ азаматтар осындағы түсініктеме алу үшін бұл орнан тікелей жүгіне алмайды. Ал Конституциялық Сот бұл қызметті талапта сай атқарып, зандарды халық сұранысына сәйкес реттеу ықпал ете алады. Бүгіндегі Конституциялық Соттың жұмысын жолға қоя, қызметтің халыққа жақындуын бағытында ауқымды іс-шаралар колға алынып жатыр.

Осы ретте мемлекеттегі бас құжаттың орнын айқындау, когамдағы маңызын дәріптеу ісі тек құзырлы органдардың емес, жалпы халықтың парызы екенін естен шығармаганымыз азабы.

Азаматтық қогамды Конституцияның айналасына тоңтастыру үшін бас құжаттың маңыз, мәртебесін, мәнін арттыратын шаралар үздіксіз жалғасуы керек. Мұндай қадамдар Конституция күнінен кейін ұмытылып калмауы тиис. Ол үшін балабакша, мектеп, колледж, Жоғары оку орнадырынан бастап, жекелегер мекемелерге дейін Конституция тарихын таныстырып, зейнде ашатын жобаларды колға алғаны құба-құп. Түрлі сыйастар, байқаулар, сабактар, дәрістер, ғылыми конференциялар үйімдістіру – Конституцияға көткесінше жалпы түсінікті орныбын, халықтың құқықтық сауатын көрсетіледі.

ЭЛЕКТРОНДЫ ҮКІМЕТ

GOVMOBILE
ҚОСЫМШАСЫ
КӨМЕГІМЕН ҚОЛ
ҚОЮФА БОЛАДЫ

EGov mobile мобильдік қосымшасын пайдаланушылар өнді Сот кабинетінде құжаттарға қол қоя алады.

«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ ұжымы мемлекеттің қызметтерді алу үдерісі әлдекайда женіл және жылдам өтініштің үшін мобильдік қосымшасының жақсы жасауда. Бүгін біздің мобилюмдік қосымшасының жаңынан жаңынан жасауда. Бұның еткіліктерінде қосымшасының функционалы мен мүмкіндіктерін көздейтуйша бойынша ұжымыз – дегіді. Мұндағы қосымшасының жаңынан жасауда: қосымшасында авторизациядан ету керек (егер бұрын авторизациядан откен болса, қосымшасы Face ID, Touch ID немесе қыска кодтың көмегімен кіру кажет). Сот кабинетінде қол кою түрін таңдалап («QR қөмегімен қол кою»), eGov mobile басты бетінде он жақ жоғарғы бұрышында «қашшыға» басып, eGov QR сканерлеп, кол кояд. Өтінім сөтті өндделген кезде ұялы телефон экранында «Өтінім беру сөт

ӘОРАЙЫ КЕЛГЕН ӘҢГІМЕ

(Соңы. Басы 1-бетте)

Бұл жаста балалардың саралптау, таразылау қабілеті жетіледі. Өзіндік ой, ұстанымы калыптасады. Сайкесінше, діни сауаттылықтың болуы жасөс-пірімдердің адасу-дан сактайды.

— Жалпы, балалардың дінге қызығушылығы қандай? — 9-сыныпта 14-15 жастағы балалар оқиды. Бұл жас балалар-

Мақпал Мәліккызы, дінтанушы:

«ДІНИ САУАТТЫЛЫҚ ЖАСӨСПІРІМДЕРДІ АДАСУДАН САҚТАЙДЫ»

Дын барлық нәрсениң білсем, көрсем дейтін кезі ғой. Лаптадан тұратын, еліктеуге бейім шактары. Мұндай кезде түзу жол көрсетіп, балаларды кателітеп сактандыру аса манызды. Байкасаныздар, осы жасында балалар мешітке барып, намаз окуға, ораза ұстап, уағыз тыңдауға қызығып жатады. Енді өмірін бастигала тұрған жастар теріс ағымдар жетегінде кетпес үшін мектеп, мұғалім, ата-ана бірін порменді жұмыс жүргізулері көрек. Діни сауаттылықты арттырудың негізгі піннің де көмегі көп.

— Дінтану сабагына қажетті оқулықтар бар ма?

— Мектеп бағдарламасына кейінгі жылдарда енгілгендіктен Дінтану негіздері боййинша дайындалған кітаптар көп емес. Діни әліппелердің көшілігі мектеп балаларына бағытталып жа-зылмаган. Галым Фарифолла Есімнің жетекшілігімен жарыққа шықкан «Дінтану негіздері» оқулығы басты бағдардымыз. Сонымен бірге, жогары оку орындарында дәріс оқып жүрген дінтанушы гальмадардың еңбектерін де сабагынызға жіп пайдаланамыз. Бұдан болек, діни сауаттылықты көтерестін бейнероликтердің, имандылыққа үндейтін бейнедәрістердің пайдасы орасан. Сонымен катар, жат ағымдар жетегінде жүріп жақындарынан жеріген, киыс арекеттерге барып темір торда отырган жандардың өкінішке толы өмірін көрсету арқылы балалардың ойлануына мүмкіндік берудің де он нәтижесі бар.

Діни сауаттылыққа атусті қарауға болмайды. Оның салдары қандай болатынын Сириядың жағдай анық көрсетіп берді. Санасы шырмалан жастарды тұган жердің де, оскен ұя, ата-ананың да ұстап тұра алмайтынына сол кезде анық көзіміз жетті. Бұл ұлттық идеология, діни сауаттылықты үнемі назарда ұстап көркөтіп көрсетіп отыр.

— Қазір ақпараттар ағынның тоқсаяуы қою мүмкін емес. Фаламтордың шексіз мүмкіндігін пайдалана отырып діни сауатын көтеретін жандар жоқ дей алмаймыз. Осы реттеге балаларды жат ағымдардан сақтау үшін не істеген жон?

— Дінтану негіздері пәнін енгізу-дегі негізгі мәселе та балалардың теріс ағымдардан сактауға бағытталған. Бала деген сәмбі тал сектіді. Былкылдан есіп көле жаткан нәзік тал жел калай соқса, солай қарай кисаңды. Теріс ағымдағылардың көзделегін де осы. Әлі оң-солын танылған жастар олардың уағызына тез сенеді, айтқанына көнеді. Ал дінтану негіздері пәні – дінді калкан етіп, жымықы ойын жүзеге асыратындарға карсы колданылатын иммунитеттің етпес. Балалар бұл пәнді оқи отырып діннің тарихын, максатын, мәннін гана менгеріп көймайды. Мұндағы ең басты ұстаным – оқушылардың діни сауаттылығын жетілдіру. Әріс барысында балалар «дін, діндер деген не, олар калай пайда болды, әлемдік діндер, дастурлі діндер деген не, дін еместер мен діни ағымдар дегеніміз

не?» деген сауалдарға толық жауап алады. Мәселен, оқулықта сырттан көліп жаткан діни ағымдардың барлық мінездемелері ашып көрсетілген. Алдымен біз осылардың дін немесе дін емесін үйретеміз. Айталық, ислам, христиан, буддизм – дін. Енді бұлармен коса кейір діни ағымдар да бар. Оның астарында саясат және өзге де мәссағтар жатады. Біз содан жас үрпактың сактап қалуға тиіспіз. Ариның бағдарлама мен оқулық және ұстас дәрісінің көмегімен оқушының дінге қатысты сауалдарды сұрыптаң, негіздел алуы оңай. Сонымен бірге, дәріс барысында ғаламтордағы ақпараттарды сараптау, саралптау әдістері үйретіледі. Жазылған дүниенің шындығына көз жеткізу, жоқ пен барды таразылау үшін балалардың сыны ойлау қабілетін дамытуға басымдық беріледі.

— Қогамда ең жиі, ең откір талқыланатын мәселеңің бірі хиджаппен байланысты. Биылғы жылы да ғұл тақырып айтылмай қалмады. Тіпті, кейбір азamatтар мектепке еркін формамен барған дұрыс деген пікірде. Сіздің ойыңыз қандай?

— Мектеп формасын кию – оқушыларға койылатын ортақ талап. Бұл барлық балаларды мектептің маңызын сезіндірудің бір мүмкіндігі. Әрине, когам болған соң оңда тұрлұ өсністардың айтылуы қалыпты жағдай. Кейінгі жылдарды шетелдік мектептердегі кийім еркіндігін мысалға алатындар баршылық. Бірақ, мұндай ұсыныс айттарда еліміздің отыз жыл бұрынған тәуелсіздігін алған, дербес мемлекет екенін үмтіптауымыз көрек. Сондай-ақ, халықтың менталитетіне, болмыс, бітіміне де мән берген маңызды. Өзгелер үлгі еткен өркениетті елдерде кийімнің ынғалылығына, қаралайымдылығына, сапасына қоніл болінеді. Ал бізде әлі күнге дейін кийімнің брендінде, бағасына мән беретіндер көп. Сондыктан егер мектеп формасын алғып тастаса, білім ордаларында кийім жарысы болмайтынына кепілдік жоқ. Бұдан әрине жағдайы төмөн отбасылардың балалары зардап шегеді. Яғни, еркін кийім үлгісіне көшпін ауыл алыс алып. Ол үшін алдымен сана өзгеруі көрек.

Ал хиджаптың казактілді аудитория кызы талқылатын тақырыптың бірі екенін рас. Содан болар, сонғы жылдары халықтың назарын маңызды мәселе-лерден алыс алғып кету үшін хиджап тақырыбын ортага тастанай салатын әдет пайда болды. Халық соны біліп тұрса да, хиджапқа қатысты сөзталастан ешқашан кашпайды.

Еліміздегі білім ордаларында діни кийімдер киоге тыйым салынған. Бірақ, сөгөн қарамастаң үстінен мектеп формасын кигенімен, басына орамал тағып келетін кыздар бар. Былтыр біздің мектепте оқытын осындаған бір қызын тәрбие жұмысын жүргіздім. Ортак тәртіпке багыну көркөтіп түсіндірдім. Ескертүім елеусіз калмады.

— Үақыт мауын пікір білдіріненізге рақмет!

А.САТЫБАЛДЫ

ЖАСТАР САЯСАТЫ

ҮЗДІК СТАРТАПТАР СЫНҒА ТҮСПЕК

АМАНАТ партиясының «Жастар Рухы» Жастар қанатының төрағасы Нұржан Жетпісбаев пен Astana Hub IT стартаптар халықаралық технопаркінің бас директоры Мағжан Мәдіев ынтымақтастық туралы екіжақты меморандумға қол қойды.

Меморандум аясында жастарға арналған сапалы цифрлік білім беру бағдарламасын іске косу жоспарлана. Оның мәссағаты – бағдарламалу мектептері мен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді. «Жастар Рухы»-Жастар қанаты бүкіл ел бойынша бағдарламаға катаисуға ииетті үміткерлердің іздестіруге ықпал ететін болады.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді. «Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болінеді.

«Жастар Рухы» Жастар қанатында жастардың піннен өзінен жас IT мамандарын колдау. Осылайша, әркайсысы 600 000 теңгеге дейін 3000 вакуфер болін

